

Resolució de l'expedient AO-00026/2016 relativa a l'atenció que reben els infants que pateixen un trastorn d'espectre autista a Catalunya.

A l'informe del Síndic sobre els Drets dels Infants i Adolescents de l'any 2012 es feia constar que existien certes disfuncions que podien afectar directament el tractament que rebien els infants que pateixen trastorns d'espectre autista pels problemes que es presentaven que impedièren garantir la continuïtat en el tractament rebut entre l'alta del CDIAP i l'inici de l'atenció per part del CMIJ.

A partir de la posada en marxa del Pla integral a les persones amb TEA i famílies el 2013 s'ha fet un seguiment de la seva progressiva implementació també més en l'àmbit de salut per part del Síndic.

El Pla va néixer de la Resolució 280/VII de maig de 2008 del Parlament de Catalunya amb la finalitat de realitzar una intervenció més ajustada a les necessitats dels infants i adolescents amb TEA a Catalunya i de buscar enfocaments professionals conciliables tot oferint formació específica sobre l'autisme. L'any 2013 es van impulsar set proves pilot per coordinar estructures sanitàries, socials i educatives, conjuntament entre els Departaments de Salut, Benestar Social i Família i Ensenyament i està previst que aquest model s'ampliï a tots els territoris de Catalunya. Amb aquest Pla se cercava el consens professional i el treball amb les famílies i a través de les experiències pilot s'han utilitzat criteris de diagnòstic unificats, amb designació de referents.

Certament el Pla preveu millorar les informacions contradictòries que poden rebre per part de diversos equips dels territoris, tot integrant els programes de tractament, de caràcter multidisciplinari i la creació d'un espai plataforma per compartir documents i informació entre les Unitats Funcionals activades i el disseny d'una aplicació informàtica específica per al registre de casos.

No obstant això, el Síndic és coneixedor de la divergència existent actualment, i que s'ha fet pública, entre diferents entitats que agrupen pares i mares d'infants i adolescents amb trastorn d'espectre autista, professionals dels mateixos serveis públics, i altres persones i entitats vinculades, que valoren o qüestionen el tractament garantit per la xarxa d'atenció pública social i sanitària catalana i l'orientació teòrica-pràctica en què es basen els professionals que el proporcionen.

El Síndic en cap cas es pot posicionar ni li correspon institucionalment emetre una valoració sobre l'abordatge i la fonamentació tècnica en què es basen els professionals de la xarxa pública alhora d'atendre els infants i adolescents afectats de TEA.

No obstant això sí que observa amb preocupació la confusió i desorientació que poden patir els familiars afectats i la repercussió que aquest malestar pot generar en la confiança vers els serveis i recursos que proporciona el circuit assistencial públic.

Cal remarcar que aquest malestar entre els familiars i afectats es veu reforçat pel fet l'atenció i tractament que es garanteix per part de la xarxa assistencial pública, independentment de l'orientació del professional, més de tipus conductual, psicoanalítica o eclèctica, sovint no és de la intensitat suficient per garantir la cobertura de les necessitats d'aquests infants i adolescents, d'acord amb la valoració que en fan els mateixos professionals que hi intervenen.

D'acord amb la percepció d'alguns professionals que integren la xarxa de Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç, que també observem que comparteixen alguns dels integrants de la xarxa de salut mental infantil i juvenil, la crisi ha repercutit en un augment de la demanda d'atenció i la xarxa no ha estat capaç de cobrir aquesta demanda amb uns recursos, que ja eren insuficients, per atendre amb la rapidesa i la intensitat requerida a aquests infants i les seves famílies, malgrat l'esforç dels professionals per garantir la qualitat del servei.

El Síndic ja va advertir a l'informe 2012 i també a l'informe 2014 i 2015 sobre drets dels infants i adolescents que la dotació de recursos per atendre els casos d'autisme però també d'altres tipus de necessitats als CSMIJs i CDIAPs és encara distant de la que requeriria l'infant o adolescent afectat per a la seva adequada evolució.

A aquesta institució li preocupa que l'escassetat de recursos sumada amb la possible confusió sobre el tractament que s'ofereix perjudiqui la qualitat i confiança en els serveis assistencials i també en el reconeixement dels professionals que integren els CDIAPs i CSMIjs a Catalunya.

Així el Síndic entén que fóra necessari disposar d'un fulletó informatiu per a les famílies on consti informació sobre el trastorn o problema de què està afectat el seu fill o filla, les opcions terapèutiques existents i ofertes i les indicacions i normes per a l'ús de psicofàrmacs, tal i com es contempla en el protocol pel maneig del TDAH a Catalunya.

L'avaluació de la informació rebuda per part de les famílies hauria de ser un indicador d'implementació i seguiment del protocol a seguir en l'atenció de casos de TEA.

El comprensible malestar que genera aquest debat entre els familiars i afectats no professionals sobre la manera més idònia i adequada per atendre el TEA ha de ser necessàriament atès i mitigat amb l'exhaustiva, rigorosa i adequada informació sobre el tractament que s'està facilitant i el seu sostén teòric-pràctic.

El Síndic considera que paral·lelament s'hauria de facilitar un debat obert i rigorós entre els professionals sobre l'abordatge d'aquest trastorn i el tractament més adequat tot i respectant el seu criteri dins la deontologia pròpia d'aquesta disciplina, però garantint que la informació que arribi a l'usuari sigui acurada i aporti seguretat i confiança.

En aquest debat s'haurien d'incloure els col·legis professionals que intervenen en l'atenció i tractament d'infants i adolescents afectats, en tant que interpel·lats pel debat existent, i també professionals que treballen en aquest àmbit de diferents orientacions i escoles de tractament per tal que el debat sigui el més plural i enriquidor possible.

Aquest debat no hauria d'entorpir la pràctica professional i la garantia en la intervenció individualitzada a cada persona afectada sinó reforçar-la i adequar-la per al seu benefici.

En tot cas, entenc que l'atenció i tractament rebut, a banda de l'orientació teòric-pràctica en què es basa ja sigui de tendència més conductista, psicoanalítica o eclèctica, ha de ser de la intensitat i completitud que cada pacient requereix.

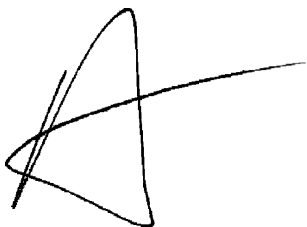
Per aquests motius **us suggereixo que, seguint la línia de cerca d'una posició conciliadora i la garantia en l'atenció individualitzada més beneficiosa per a cada persona que li correspon al Govern, i pel que fa a concretament a l'atenció facilitada des dels CSMIJs, que correspon garantir al Departament que presidiu:**

-Es lideri i fomenti un debat obert i públic entre els professionals sobre les orientacions i intervencions que en els casos d'autisme es garanteixen des de l'àmbit públic a Catalunya i s'intenti arribar a un consens sobre la intervenció que es fa des dels CSMIJs a Catalunya respectant l'exercici professional.

-S'avaluï l'atenció rebuda per part dels CSMIJs dels pacients que presenten TEA i les seves famílies, pel que fa a la intensitat de l'atenció prestada i la que el professional avaluï que requeriria cada infant i es faciliti la intensitat en nombre d'hores de tractament que d'acord amb el criteri professional requereix.

-S'avaluï també la coordinació entre els CDIAP i els CSMIJ tant pel que fa a la continuïtat del tractament com també de l'abordatge que se segueix sobre un mateix cas.

-Es valori la informació proporcionada a cada pacient i les seves famílies sobre el tractament i atenció que s'està donant, així com la confiança en aquests i es garanteixi, tot respectant el criteri del professional, els tractaments que més s'ajustin a les necessitats de cada infant o adolescent.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized letter 'A' with a horizontal line extending to the right.

Rafael Ribó
Síndic

Barcelona, 6 d'abril de 2016